

VERKORT JAARVERSLAG 2016-2017

INHOUD

Verslag van de directie	3
Jaarrekening	13
Geconsolideerde balans	14
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	16
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	17
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	18
Toelichting op de geconsolideerde balans	23
Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening	26
Overige gegevens	27
Statutaire regeling omtrent de winst- en verliesbestemming	27
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	27

VERSLAG VAN DE DIRECTIE

Het boekjaar van NV ADO Den Haag loopt van 1 juli tot en met 30 juni. Het directieverslag heeft hierom betrekking op de periode 1 juli 2016 tot en met 30 juni 2017.

Het jaar laat zich typeren als een tumultueus jaar waarin we veel hebben meegemaakt als club. Zowel bestuurlijk, organisatorisch als sportief. Het absolute dieptepunt was de, helaas onvermijdbare, procedure van de NV jegens haar aandeelhouder United Vansen (UVS). In de periode augustus tot december 2016 kwam de governance van de organisatie in het geding en zag de club de noodzaak om een onmiddellijke voorziening te vragen aan de rechter om zodoende rust, orde en structuur te brengen. Hiernaast was de andere uitdaging om ook financieel de nodige rust en stabiliteit te realiseren. De Ondernemingskamer zag de noodzaak en het belang en heeft per 19 December 2016 de heren Knüppe en Van der Have aangesteld als respectievelijk Voorzitter van de Raad van Commissarissen en Beheerder van alle gewone aandelen (eigendom van UVS).

Parallel aan de besloemingen in de bestuurskamer verliepen de resultaten op het veld. Na een goede start van de competitie kende het 1^e elftal tegenslagen, onder andere door het wegvallen van een aantal spelers door langdurige blessures. Uiteindelijk hebben we ons tijdig weten te herstellen en zijn we door een aantal noodzakelijke mutaties uiteindelijk als 11^e geëindigd in de competitie. De laatste speelronden hadden we zelfs het behalen van de play off's nog in het vizier.

In de tweede helft van het jaar (periode januari tot en met juni) zijn er vele gesprekken geweest met de grootaandeelhouder UVS en is uitgebreid stil gestaan bij de ontstane situatie. Deze evaluatie was noodzakelijk om uiteindelijk met elkaar te besluiten de blik te richten op de toekomst en het vertrouwen, en benodigde support en ondersteuning, in elkaar uit te spreken. De samenwerking tussen UVS en ADO zal er één zijn voor de lange termijn waarbij we allen geloven in een goede jeugdopleiding, kansen voor een synergetische samenwerking tussen China en Nederland, het belang van een sterk 2e elftal en uiteindelijk natuurlijk het belang van een goed presterend vlaggenschip, ons 1e elftal. Hierbij hechten we veel waarde aan onze Haagse roots en een goede relatie met onze supporters en sponsors. Zonder hen heeft onze club geen bestaansrecht en we zijn hen dankbaar voor de steun en goede samenwerking. Dit maakt ADO zo bijzonder en is de reden om trots te zijn op de club.

We hebben ons ten doel gesteld om eigen talenten de kans te geven om door te stromen, waar mogelijk tot de hoofdmacht van ADO, en daarnaast zullen we binnen afzienbare tijd weer gezond moeten worden en hierom streven we de komende jaren naar een positief exploitatieresultaat. Dat betekent simpelweg een verdere verbetering van onze commerciële resultaten, maar ook scherp varen op kosten.

De directie wil graag haar dank uitspreken aan alle medewerkers, vrijwilligers en overige betrokkenen voor hun inzet in het afgelopen seizoen. Een hecht team met hart voor de club. We hopen ook het komende jaar weer met elkaar belangrijke stappen te zetten en onze doelen te realiseren. Wij vertrouwen op jullie.

Tenslotte wil de directie hier tevens de Gemeente Den Haag bedanken voor de samenwerking, ook in het afgelopen jaar. De scherpste in het debat, de enorme inzet van de betrokkenen, en de persoonlijke relaties werden gewaardeerd en hiervoor zijn we hen zeer erkentelijk. We betreuren het besluit om het prioriteitsaandeel in NV ADO Den Haag terug te leveren aan de club, maar we hebben het volste vertrouwen, en tevens de behoefte, in een professionele voortzetting van onze samenwerking. Op dit moment is de samenwerking ook goed.

ORGANISATIE

De directie wordt gevoerd door Mattijs Manders. Inmiddels is de directie, na boekjaar, uitgebreid met Henrik-Jan Rinner, als Chief Financial Officer (CFO) Rinner rapporteert aan Manders en zal nauw betrokken zijn bij de dagelijkse contacten met leden van de Raad van Commissarissen (RvC) en Aandeelhouders. Verder is het management team in dit jaar versterkt met de heren Jeffrey van As (technisch manager), Remco van der Veen (commercieel manager), en bestaat naast Marcel van der Holst (manager stadion en veiligheid) in totaal dus uit 5 personen.

Helaas moeten we melden dat de heren Jol en Deetman beiden hebben besloten hun taken als commissaris neer te leggen per 14 juni jl.. We zijn hen zeer dankbaar voor hun tomeloze energie, kennis, betrokkenheid en inzet voor de club.

Inmiddels is bekend gemaakt dat namens grootaandeelhouder UVS de heer Wang zal terugtreden als commissaris. UVS zal twee nieuwe leden bekend maken welke op korte termijn zullen worden voorgesteld.

De houder van het bijzonder aandeel in NV ADO Den Haag, HFC ADO Den Haag, zal met alle zorgvuldigheid zorgdragen voor de voordracht van een nieuwe commissaris als opvolger van Jol. Daarnaast worden op dit moment concrete gesprekken gevoerd met een Voorzitter van de RvC.

Zoals hierboven ook weergegeven is het prioriteitsaandeel door de Gemeente Den Haag geleverd aan de NV ADO Den Haag. ADO heeft de intentie het aandeel op korte termijn onder te brengen in een reeds opgerichte stichting "Toekomst ADO". Deze Stichting zal tijdelijk het prioriteitsaandeel beheren en tevens het recht hebben om een Commissaris voor te dragen.

Concreet heeft de NV ADO Den Haag dan weer een sterke en complete RvC bestaande uit vier leden en een Voorzitter.

CONSOLIDATIE

In de geconsolideerde jaarrekening worden deelnemingen en andere groepsmaatschappijen waarin direct of indirect overwegende zeggenschap kan worden uitgeoefend opgenomen, tenzij van te verwaarlozen betekenis. Per 30 juni 2017 is in de consolidatie opgenomen de enige en 100% dochter van NV ADO Den Haag, ADO Hospitality & Events BV gevestigd te Den Haag. Bij de consolidatie zijn onderlinge transacties, vorderingen en schulden alsmede winsten, voor zover per balansdatum in groepsverband nog niet gerealiseerd, geëlimineerd.

Aangezien de financiële gegevens van de groepsmaatschappijen Stichting Ontwikkeling De Afttrap en Stichting ADO Den Haag in de Maatschappij van te verwaarlozen betekenis zijn voor het geheel, zijn deze gegevens in overeenstemming met artikel 407 lid 1a BW 2 Titel 9 niet in de consolidatie betrokken.

VERBONDEN PARTIJEN

Alle groepsmaatschappijen, zoals opgenomen in de voorgaande paragraaf, worden aangemerkt als verbonden partij. Daarnaast worden als verbonden partij aangemerkt de aandeelhouder van NV ADO Den Haag, United Vansen Internationals Sports Co ltd.

VOETBAL

Voorafgaand aan dit seizoen werd er afscheid genomen van technisch manager John Metgod en vonden er de nodige mutaties plaats in de selectie van ADO Den Haag. De transfer van hoofdtrainer Henk Fraser vond plaats na het seizoen en ook van assistent trainer Arno van Zwam werd afscheid genomen. In een zeer hectische zomer waarin Zeljko Petrovic pas laat als hoofdtrainer werd aangesteld, werd ook keeper Martin Hansen verkocht aan Ingolstadt uit de Bundesliga. Van dit transfergeld kwamen een aantal nieuwe spelers terug. Thomas Meissner (Duisburg), Ernestas Setkus (Sivasspor), Tom Trybull (Greuther Furth), Jose San Roman (Huracan), Ashraf El Mahdioui (Jong Ajax), Trevor David (eigen jeugd), Mo Haddachi (eigen jeugd), Jerdy Schouten (eigen jeugd), Rody de Boer (eigen jeugd), Chovanie Amatkarijo (eigen jeugd) en tijdens de voorbereiding 2016/2017 werd Sheraldo Becker (Ajax) nog aan de selectie toegevoegd. De staf bestond uit hoofdtrainer Zeljko Petrovic, assistent trainer Ekrem Kayha, keeperstrainer Raymond Mulder, fysiektrainer John Nieuwenburg en videoanalist Marvin van der Valk.

In de selectie 2016-2017 zaten 10 spelers met een verleden in de jeugdopleiding van ADO Den Haag. Na de winterstop start ADO dramatisch aan het seizoen en half Januari word Jeffrey van As aangesteld als technisch manager. In de winter 2017 wordt Ludcinio Marengo voor een half seizoen geruild tegen Randy Wolters (GAE). Nasser el Khayati (QPR) komt op huurbasis over voor een half jaar en Donny Gorter (geen club), Guyon Fernandez (geen club) en Abel Tamata (geen club) komen de selectie versterken voor 5 maanden. De grootste verandering is de

komst van de nieuwe hoofdtrainer Alfons Groenendijk en assistent- trainer Dirk Heesen. Beiden trainers tekenen voor 5 maanden met optie van 2 en 3 jaar wanneer ADO Den Haag behouden blijft voor de Eredivisie.

Na een uitstekende start van het seizoen met 4 wedstrijden gespeeld en 10 punten gaat het niveau van ADO Den Haag gedurende het seizoen naar beneden. Door blessures van Malone, Meijers en Havenaar is de ploeg gehavend, maar ook een disbalans in de selectie en een moeizame samenwerking in de staf doet ADO afglijden naar de onderste plaatsen in de competitie. De eerste wedstrijd onder de nieuwe staf verloopt desastreuus bij GAË met een 3-1 nederlaag en na deze wedstrijd staat ADO dan ook op de laatste plaats. Vanaf dat moment zijn we met de impuls van nieuwe spelers en harder trainen gaan werken aan het “nieuwe” ADO. Het collectief kwam boven het individu te staan en soms harde maatregelen werden genomen ten opzichte van zekere basisspelers. Met veel strijd en passie werden in één week Roda JC (4-1), Willem II (1-2) en FC Groningen (4-3) verslagen om zelfs een week later gelijk te spelen met 1-1 tegen landskampioen PSV. Het zelfvertrouwen was groeiende bij de ploeg en de ADO supporters gingen ook weer echt achter de ploeg staan. Tegen Sparta Rotterdam werd Nasser el Khayati matchwinnaar met een prachtige 0-1 en was ADO Den Haag behouden voor de Eredivisie. Met een mooie afsluitende wedstrijd thuis tegen Excelsior (4-1) eindigde ADO Den Haag op de 11e plaats met 38 punten. In een moeizaam seizoen is het ons toch gelukt om het zeer positief te laten eindigen.

Ook in de jeugdopleiding hebben een aantal wijzigingen plaatsgevonden. Na het plotselinge vertrek van Hoofd Opleidingen Rob Meppelink zijn we geduldig op zoek gegaan naar de juiste opvolger. In Frans Danen hebben wij de juiste man gevonden die het werk op de Aftrap verder kan gaan uitbouwen. Er staat een prachtige accommodatie om onze jeugdige talenten verder te ontwikkelen en met het toevoegen van Jong ADO met Virgillio Teixeira als trainer is de opleiding echt pas compleet af. Edwin Grunholz heeft de functie bij de onder 19 overgenomen van Aleksander Rankovic, dus ook dat elftal staat onder leiding van een ex ADO speler.

In de zomer 2017 kwam ook voor ADO Den Haag de transferperiode moeizaam op gang, maar met de verkoop van Mike Havenaar (Vissel Kobe), Ludcinio Marengo (Brann Bergen) en Dennis van der Heijden (Almere City) hebben we zelf voor ruimte gezorgd in het spelersbudget. Met het extra budget uit China hebben we eind augustus 2017 onze selectie spectaculair kunnen versterken met een aantal grote namen. Immers, Kanon, El Khayati en Kishna zijn aansprekende namen in ons team, al is de zware blessure snel in het seizoen 2017-2018 voor diezelfde Kishna een enorme domper. Met deze staf en deze spelersgroep moeten wij in staat zijn om te spelen voor de plaatsen 9 t/m 12 en moeten wij ons publiek kunnen vermaken in het Cars Jeans Stadion.

JEUGDOPLEIDING

Het seizoen 2016/2017 was het eerste gehele seizoen op het nieuwe complex. Er werd vol op gebruik gemaakt van de nieuwe faciliteiten waardoor er door de spelers, trainers en medewerkers optimaal kon worden gewerkt. Helaas vertrok in april 2017 Hoofd Opleiding Rob Meppelink bij de opleiding en ging het seizoen als een nachtkaaars uit. Het gemis van leiding was wel te merken in de laatste maanden van het seizoen.

Een groot aantal spelers werden gevraagd voor de selectie van de nationale elftallen. De onderstaande spelers kregen van de diverse bondscoaches een uitnodiging:

Hennos Asmelash (O18), Timon Fikkert (O17), Samuel Chromek (Slowakije O17), Delano Ladan (O17), Lorenzo van Kleef (O16), David van de Riet (O15), Hugo Wentges (O15), Dani van de Heuvel (O14), Youri Regeer (O14) en Sam Li (China O14).

Nieuw bij de opleiding was het onder 8 team in de competitie. Vol enthousiasme speelden de jongste spelers van de opleiding iedere zaterdag hun wedstrijden tegen onder 9 teams. Voor de winterstop speelden ADO Den Haag onder 19 en onder 17 in de Eredivisie. ADO Den Haag onder 19 wist zich niet te plaatsen voor de kampioenspoule en speelde na de winterstop in de Eerste Divisie hoog met als doel handhaving in de Eredivisie wat met een derde plaats probleemloos lukte. ADO Den Haag onder 17 deed het voor de winterstop uitstekend en werd samen met Feyenoord en PSV eerste in de competitie en plaatste zich voor de kampioenspoule met de beste 8 onder 17 teams van Nederland. Helaas kon onder 17 na een goede start geen rol van betekenis spelen en eindigde uiteindelijk op een 7e plaats. Ook ADO Den Haag onder 16 speelde een goede competitie voor de winterstop en plaatste zich voor de kampioenspoule voor onder 16 teams. Na de winterstop ging het minder en in de kampioenspoule eindigde onder 16 op een 6e plaats.

ADO Den Haag onder 15 speelde in de Eredivisie C junioren en deze speelden een hele competitie. Na een moeizame start ging het team steeds beter draaien en handhaafde zich via een 10e plaats (van de 14) in de Eredivisie. ADO Den Haag onder 14 had een moeizame start en wist zich niet te plaatsen bij de beste 8 onder 14 teams van Nederland. In de 2e poule ging het na de winterstop beter en zo eindigde onder 14 op een 3e plaats. Onder 13 speelde in de Eerste Divisie B en kende een prima seizoen. Uiteindelijk werd onder 13 vijfde in de competitie waardoor onder 14 in het seizoen 2017/2018 weer in de hoogste poule mag uitkomen. ADO Den Haag onder 9 t/m onder 12 speelde met wisselend succes Twingames. Van de Twingames worden geen standenlijsten bijgehouden dus over de uiteindelijke eindrankschikking is niets bekend.

Positief was het grote aantal spelers uit de opleiding dat in het seizoen 2016/2017 hun debuut in het eerste elftal maakten: op 10 december 2016 maakte Jerdy Schouten zijn debuut in de bekerwedstrijd bij Feyenoord. Op 14 januari 2017 waren er zelfs twee debutanten in de wedstrijd bij Sc Heerenveen toen Trevor David en Hennos Asmelash hun eerste speelminuten maakten in het eerste elftal. Op 29 januari 2017 was het tenslotte Chovanie Amatkarijo die in de uitwedstrijd bij Ajax zijn debuut maakte voor ADO Den Haag.

Buiten de debutanten in het eerste elftal werden er helaas ook weer talenten benaderd door andere BVO's. Positief was dat er een speler koos om bij ADO Den Haag te blijven, maar Yuri Regeer en Dani van de Heuvel maakten wel de overstap naar Ajax en zullen in het seizoen 2017/2018 uitkomen voor Ajax onder 15.

VROUWENVOETBAL

De Stichting ADO Den Haag Vrouwenvoetbal kende haar vijfde jaargang. In 2017 vierde ADO Den Haag Vrouwen haar 10-jarig bestaan.

In het seizoen 2016-2017 kwam ADO Den Haag Vrouwen uit in de Eredivisie Vrouwen. Hierin startten acht clubs: Achilles'29, ADO Den Haag, Ajax, SC Heerenveen, PEC Zwolle, PSV, SC Telstar en FC Twente. ADO Den Haag eindigde in de top drie, gezamenlijk met PSV op een gedeelde derde plaats met 39 punten uit 21 wedstrijden. In de play-offs speelde ADO Den Haag een bescheiden rol. Het eindigde samen met PSV als derde achter landskampioen Ajax en runner-up FC Twente. In de KNVB-beker behaalde cupfighter ADO Den Haag de kwartfinale en werd daarin helaas uitgeschakeld door de landskampioen. De bekerfinale Ajax – PSV (2-0) werd op 2 juni in het huidige Cars Jeans Stadion gespeeld.

In de technische staf had een aantal trainerswisselingen plaats. Voormalig trainer/coach van Jong ADO Den Haag, Arend Regeer werd aangesteld als hoofdtrainer/coach van de A-selectie met technisch coördinator Alex Scholte als zijn assistent. Einde seizoen stopte laatstgenoemde zijn activiteit als trainer en hij bekleedt thans de functie van manager technische zaken.

Jong ADO Den Haag Vrouwen kende haar derde jaargang. Het jonge beloften elftal (gemiddeld 16,5 jaar oud) deed het onder trainer/coach Hans van Heteren in de landelijke Topklasse als debutant uitstekend. Het eindigde tenslotte als derde achter de twee topamateureteams Ter Leede en sc Buitenveldert. Het seizoen werd op 10 juni afgesloten met het voor de derde maal in successie winnen van de ASTA Casino Cup. Tegenstander RKAVV werd in de finale met liefst 11-0 verslagen.

Juni was weer de maand van mutaties en overschrijvingen. Van de in totaal 40 speelsters vertrokken er 15. Eenzelfde aantal speelsters versterkte na een gedegen scouting de beide selecties. A-selectie (Eredivisie), 22 speelsters (10 vertrokken, 5 overgekomen vanuit het beloften elftal, 4 nieuwkomers). B-selectie (Topklasse), 18 speelsters (5 vertrokken, 5 overgegaan naar de A-selectie), 11 nieuwkomers).

Onder grote belangstelling werd er weer ingeschreven voor de ADO Den Haag Vrouwenvoetbal Academie, gehouden in een 7-daagse najaar reeks en 7-daagse voorjaarsreeks. Deze academie staat in het teken van voetenwerk, snelheid, techniek, leergierigheid, opstelling en inzicht.

De Stichting Powervrouwen was ook dit jaar weer actief bij de organisatie van sociaal maatschappelijke activiteiten zoals de inmiddels razend populaire voetbal clinics gesubsidieerd door de gemeente Den Haag. Driemaal werd er tijdens het seizoen een "Powervrouwen Magazine" uitgebracht. Presentatiegids (oktober), Kersteditie (december) en

Jubileum 10 jaar ADO Den Haag Vrouwen (mei). Alle magazines zijn digitaal terug te vinden op www.adovrouwen.nl onder MEDIA.

Tijdens het “Haags Sportgala 2016” op 23 januari 2017 was ADO Den Haag Vrouwen terecht een van de drie genomineerden voor de titel “Haags Sportploeg 2016”. Deze groep voetbalvaardige vrouwen associëren zich graag met power. Hun campagne ADO Den Haag powervrouwen straalde dat ook uit. Ze voegden weer eens de daad bij het woord door in de bekerfinale op 28 mei 2016 de nationale beker te winnen ten koste van Ajax.

Tenslotte aandacht voor een groot aantal van onze speelsters dat het afgelopen seizoen is geselecteerd voor de diverse Oranjeselecties en internationale toernooien. Natuurlijk stond 2017 ook in het teken van de UEFA Women’s Euro 2017. Nederland werd Europees kampioen onder leiding van voormalig ADO Den Haag hoofdtrainer/coach Sarina Wiegman. Een resultaat waar we trots op zijn. Deze bondscoach werd eerder in 2012 met ADO Den Haag landskampioen. Liefst vier ex-ADO Den Haag speelsters uit die periode maakten ook deel uit van de selectie die afgelopen zomer Europees kampioen werd.

ADO Den Haag Vrouwen is opnieuw veel dank verschuldigd aan directie en medewerkers van de NV ADO Den Haag voor hun betrokkenheid en inzet bij het vrouwenvoetbal. Dat geldt zeker ook voor onze vaste medewerkers, sponsors, vrijwilligers en supporters. Zij allen hebben de afgelopen jaargang het vrouwenvoetbal bij ADO Den Haag opnieuw landelijk in de schijnwerpers gezet.

FINANCIËN EN ORGANISATIE

Continuïteit

Per 30 juni 2017 is er sprake van een positief eigen vermogen. Het eigen vermogen per 30 juni 2017 bedraagt € 827.000 (30 juni 2016: € 1.781.000). De daling van het eigen vermogen wordt veroorzaakt door het gerealiseerde verlies in het boekjaar 16-17. Een agiostorting door de Grootaandeelhouder ad € 2.250.000 heeft er voor gezorgd dat het eigen vermogen positief blijft.

Ten tijde van het indienen van de begroting voor het boekjaar 2017-2018 werd een resultaat begroot van € 4.514.000 negatief. De prognose ten tijde van het opmaken van deze jaarrekening laat een beter te verwachten resultaat zien van € 3.974.000 negatief. Dit is een lager resultaat (€ 706.000) dan het gerealiseerde verlies in 2016-2017 wat met name wordt veroorzaakt door:

- Lagere sponsorinkomsten en wedstrijdbaten
- Investerings in spelersgroep en onderhoud stadion
- Lagere juridische en advies kosten

Het jaar zal wat liquiditeit betreft naar verwachting ook beter eindigen dan begroot. Er zal een overschot aan liquide middelen zijn aan het einde van het seizoen. Op basis van de laatste prognose creëert de vennootschap gedurende het seizoen 2017-2018 in de bedrijfsvoering een liquiditeitstekort van EUR 2,5 miljoen. Dit tekort is ruimschoots afgedekt door het banksaldo per aanvang van het seizoen. Er zijn voldoende liquide middelen beschikbaar om minimaal dit seizoen uit te spelen en ook om kalenderjaar 2018 te financieren.

Om ook het gehele volgende seizoen 2018-2019 liquide te zijn en te blijven maakt de directie van ADO Den Haag een plan met maatregelen om de omzet van de NV te laten stijgen (sponsoring, ticketing, hospitality en overige inkomsten) en verdere maatregelen om kosten niveaus te verlagen. Ondanks het vertrouwen in deze plannen zal ADO Den Haag voor het jaar 2018-2019 nog afhankelijk zijn van een agiostorting of nieuwe achtergestelde lening door de Grootaandeelhouder. Deze heeft hiertoe bereidheid getoond en toegezegd de middelen ter beschikking te stellen.

Voor de langere termijn zal ADO Den Haag zal zich maximaal inspannen om de liquiditeits- en vermogenspositie structureel te verbeteren. ADO Den Haag ziet, indien noodzakelijk, mogelijkheden tot het doorvoeren van saneringen en andere kostenbesparingen, mogelijkheden tot aanvullende opbrengsten uit het voetbalbedrijf en/of het aantrekken externe kredieten (langlopend of kortlopend).

Resultaat

Het resultaat over het seizoen 2016-2017 bedraagt € 3.204.000 negatief. Dit resultaat wordt veroorzaakt door minder transferopbrengsten dan in 2015-2016 en door incidentele juridische kosten in relatie tot de procedure bij de ondernemingskamer. De Grootaandeelhouder heeft toezeggingen gedaan en uitgevoerd middels agiostortingen om het negatieve resultaat te dekken. Het resultaat is minder negatief dan op voorhand was geprognosticeerd.

Omzet

De netto omzet over het boekjaar 2016-2017 daalde met ca € 0,4 miljoen ten opzichte van het boekjaar 2015-2016. De daling van de netto omzet wordt verklaard door een verlaagde wedstrijd- en sponsorinkomsten t.o.v. het seizoen 2015-2016.

De transferbaten over het seizoen 2016-2017 bedroegen € 0,1 miljoen (2015-2016 € 2,9 miljoen).

Kosten

De kosten zijn gedaald met € 0,1 miljoen in het seizoen 2016-2017 ten opzichte van het seizoen 2015-2016. Deze daling zou € 0,7 miljoen zijn geweest zonder de juridische kosten die ADO heeft moeten maken voor de eerder genoemde procedure van ADO jegens haar aandeelhouder. De daling van € 0,7 miljoen is met name veroorzaakt door lagere personele lasten.

Investerings

In het afgelopen seizoen werd voor ca € 0,4 miljoen geïnvesteerd in immateriële en materiële vaste activa (2015-2016 € 1,5 miljoen). De investeringen toe te schrijven aan vergoedingssommen (€ 0,2 miljoen) en software en inventaris (€ 0,2 miljoen).

Liquiditeits- en vermogenspositie

Dankzij de agiostorting en achtergestelde lening van UVS zijn zowel het eigen vermogen als het garantievermogen positief. De liquiditeits- en vermogenspositie van NV ADO Den Haag blijven echter onverkort een belangrijk aandachtspunt.

Financiële risico's en risicobeheersing

Er zijn diverse (financiële) risico's te onderkennen (bijv. kredietrisico's) waaraan ADO Den Haag blootstaat. De interne systemen en maatregelen zijn erop gericht deze risico's voldoende te onderkennen en te beheersen zoals bijvoorbeeld door het afsluiten van verzekeringen.

Interne organisatie

ADO kan worden onderverdeeld in het voetbalbedrijf en de kantoororganisatie. In totaal zijn er 113 FTE werkzaam bij ADO (2015-2016: 109 FTE). Het voetbalbedrijf bestaat uit een jeugdopleiding, aangestuurd door Hoofd Jeugdopleiding, de Scouting, de BVO 2 en daarnaast het eerste elftal, de BVO1. De staf bestaat uit de technische staf, de medische staf en algemene begeleiding

Het kantoorbedrijf bestaat uit een aantal afdelingen: commercie, ticketing, veiligheid & stadion, financiën, merchandise, publieksmarketing, media & HR.

Tenslotte zijn alle huur en horeca aangelegenheden ondergebracht in ADO Hospitality & Events B.V., (100% geconsolideerd in het groepsresultaat).

COMMERCIELE ZAKEN

Het afgelopen seizoen was een jaar waarin de aandacht te vaak uitging naar randzaken. Een club heeft rust en stabiliteit nodig om te kunnen groeien en om bedrijven te enthousiasmeren de club, in welk opzicht dan ook, te ondersteunen. De prestaties op het veld waren onder de maat, ondanks een goede seizoen ouverture van 10 punten na 4 wedstrijden. Deze situatie had zeker haar weerslag op de commerciële resultaten.

We wisten een mooi partnership te sluiten met Rabobank als hoofdsponsor van onze opleiding en ook Basic Fit verlengde het contract met ons als hoofdsponsor. Helaas gingen we niet verder met Starbalm als rug sponsor.

Ondanks de turbulente jaargang realiseerden we een omzet aan sponsoring van € 6,5 miljoen, en daarnaast een stijging van de wedstrijdbaten met bijna € 0,2 miljoen. In totaal bleef de omzet iets achter bij het vorige jaar en kwam uit op € 14,7 miljoen.

In de laatste periode van het afgelopen boekjaar hebben we een nieuwe manager aangesteld met als doel commercie weer te laten groeien. De markt is van de ene kant goed vanwege de economische wind in de rug, maar de keerzijde is dat grotere bedrijven steeds lastiger te interesseren zijn voor een sponsorship. Kansen zijn er zeker. Zo hebben we een prachtige nieuwe hoofdsponsor (stadion en shirt) en tevens twee mooie bedrijven als rug sponsor en daarnaast een mouwsponsor. Ook de sky lounges zijn vrijwel allemaal gevuld, en ook nog eens voor de daarvoor geldende prijzen, zonder kortingen.

We willen verder investeren in onze fanbase omdat we ervan overtuigd zijn dat deze met het oog op de toekomst voor steeds meer business partners bepalend zal zijn al dan niet zaken te doen met ADO. Daarnaast verwachten we nieuwe omzet te genereren met unieke content via daartoe bestemde kanalen. Het traditionele verdienmodel zien we snel veranderen en het sponsorlandschap verwacht van ons een nieuwe werkwijze.

Zakelijk hebben we een aantal business concepten zoals de business club en de residentieclub. Samen met onze leden evalueren we het komende seizoen deze concepten en zullen daar waar nodig proberen aanpassingen door te voeren welke een gunstig effect sorteren.

De rol van het zakelijk platform is belangrijk en we proberen met elkaar een samenwerking in te richten welke goed is voor onze club ADO en waarbij de betreffende leden bereid zijn om hun energie erin te steken waardoor het ledenaantal verder groeit. Aan het aantal activiteiten ligt het niet want we organiseren er vele, en deze worden over het algemeen zeer gewaardeerd. We vinden het belangrijk om er te zijn voor iedereen en blijven dus actief om de nieuwe leden er bij te betrekken.

De club heeft nu AFAS volledig geïntegreerd als platform waarop de afdelingen van de club werkt. We verwachten hier snel de synergie van te ondervinden en we hebben de beschikking over een state of the art CRM systeem, dat we recent in gebruik hebben genomen.

Tenslotte proberen we ook synergie te creëren met Chinese bedrijven en sponsors welke zich aangetrokken voelen tot ADO. Veel Chinese ondernemers bezoeken ons met enige trots omdat de club eigendom is van een Chinese aandeelhouder.

MARKETING EN MEDIA

Gedurende de 1e seizoenshelft is de nieuwe huisstijl met de pay-off 'Onze Trots' gelanceerd. De huisstijl is zowel online als offline in alle communicatie doorgevoerd, denk hierbij aan briefpapier, alle reclame-uitingen, magazines en programmaboekjes.

Verder is het afgelopen seizoen weer hard gewerkt aan het verrijken van onze fanbase middels winacties en ons eigen ticketkanaal. Op het gebied van direct mailing zijn onze fans en sponsors inmiddels gewend geraakt aan het feit dat zij voor iedere thuiswedstrijd een nieuwsbrief ontvangen en op de hoogte gehouden worden van de laatste nieuwtjes, transfers en kaartverkoopinformatie.

Met behulp van alle data die we in huis hebben waren we in staat om onze Seizoen Club Cardhouders aan het eind van het seizoen een gepersonaliseerd bedankje te sturen in de vorm van een postkaart met daarop het aantal wedstrijden, goals, afgereisde kilometers etc. die de fan live had meegemaakt.

Acties

Gezien het relatief laag aantal Seizoen Club Cardhouders zijn we helaas nog steeds afhankelijk van de losse kaartverkoop op de publieke tribune. Ook het afgelopen seizoen waren dus weer acties nodig om het stadion te vullen.

Deze acties zijn zo vaak mogelijk ‘below the line’ uitgevoerd, middels kortingsacties bij bedrijven, scholen, verenigingen en direct mailings en slechts een paar wedstrijden ‘above the line’, middels massa verkoopkanalen.

Sociale media

Sociale media als Twitter, Instagram en Facebook waren ook het afgelopen jaar weer erg belangrijke marketing-communicatie kanalen. Naast informeren, enthousiasmeren en het laden van onze merknaam zijn onze social mediakanalen ook erg belangrijk in het vergroten van onze database. Middels winacties op onze website en Facebookpagina ontvangen we veel datagegevens van fans, die we vervolgens weer opvolgen met email campagnes. Hier zullen we in het komende jaar op doorpakken middels een mobiele app met ‘Single sign on’, en nóg meer dataverrijking-acties, ook op wedstrijddagen zelf met behulp van onze videowalls.

Platform	Unieke volgers 2016	Unieke volgers 2017
FB:	48.510	54.348
Twitter:	32.529	54.505
Instagram:	14.566	19.400
Youtube:	2.534	3.987
Youtube E-Sports	-	403
LinkedIn:	2.174	2.734

ADO Den Haag E-Sports

In november 2016 kondigde de Eredivisie een nieuwe competitie, genaamd de E-Divisie aan. De E-divisie is een digitale versie van de Eredivisie en speelt zich dus af op de Playstation en X-Box. Binnen twee maanden zou iedere Eredivisieclub een E-Sporter naar voren schuiven om deel te nemen aan een pilotcompetitie van een half jaar. Na een selectieronde is Seizoen Club Cardhouder Mitchel Denkers ADO Den Haag gaan vertegenwoordigen in deze competitie. Mitchel eindigde op een nette vijfde plek; een knappe prestatie gezien het niveau van de competitie en budget dat sommige clubs in hun e-teams stoppen.

E-Sports is voor ADO Den Haag een nieuw middel om een nieuwe en jonge doelgroep te bereiken en bestaande fans op een nieuwe manier nog meer aan zich te binden. De pilot van de E-divisie gaf voldoende reden om in 2017 – 2018 een volledige E-Divisie op te zetten. Dit biedt ons veel mogelijkheden om ADO Den Haag E-Sports commercieel weg te zetten bij bedrijven die zich op deze niche van millennials richten.

MEDIA

Vanuit onze media-afdeling hebben we het afgelopen seizoen een aantal magazines in eigen beheer uitgegeven. Het afgelopen jaar twee presentatiegidsen, één voor de jeugdopleiding en één voor de gehele BVO, drie uitgaves van Zaken en Mensen, vier Kids Magazines en 17 programmaboekjes. Vanuit de relatie met Wegener hebben we vrijwel elk Haags huishouden via de speciale ADO Den Haag pagina en de ADO krant (zeven keer per jaar) in de huis-aan-huis edities bereikt. Ook in de kranten van Telstar uitgeverij en Witte Weekblad in de omgeving Leiden kwam een dergelijke pagina uit. Na de aanstelling van onze Leidse trainer en Technisch manager hebben we geïnvesteerd in onze relatie met het Leids Dagblad. Het heeft tot veel positieve aandacht in deze regio tot gevolg gehad. In het afgelopen jaar is er besloten om over te gaan tot een ADO Den Haag magazine. Daarin worden alle uitgaves van de club gebundeld.

Het Kids magazine en het programmaboekje zullen komend seizoen nog apart uitgegeven worden.

Documentaires

In het afgelopen seizoen heeft ADO Den Haag in samenwerking met Southfield Productions Amsterdam een viertal documentaires geproduceerd. Deze zijn uitgezonden op het eerste kanaal van FOX sports en vervolgens terug te kijken via onze eigen kanalen. Onder meer onze jeugdopleiding werd in een documentaire gepresenteerd en er was een prachtige weergave van het kampioen seizoen in de Eerste divisie. Komend seizoen zullen er weer twee documentaires geproduceerd worden.

ADO Den Haag nieuws en ADO TV

Naast het geven van informatie over de club hebben we het afgelopen seizoen ook de ambitie uitgesproken om de regie te hebben in het brengen van het laatste nieuws over de club en spelers via onze website. Daar zijn we in geslaagd. Uiteraard in combinatie met de social media uitingen van de club. De wekelijkse editie van ADO TV is gestopt. Uit onderzoek bleek dat de korte actuele filmpjes op de site beter werden bekeken en meer werden gewaardeerd door de volgers van de club. ADO TV was tenslotte een weergave van een hele week. De korte filmpjes worden ook door andere media gedeeld. In tegenstelling tot het “langere” ADO TV.

HORECA

Ook dit jaar blijft het Cars Jeans stadion weer een aantrekkelijke locatie voor de organisatie van evenementen, van groot tot klein. Ieder jaar organiseren wij met trots de complete opvang van alle partijen en regimenten rondom Prinsjesdag. Zowel de overheid, MKB, multinationals en internationale partijen weten de weg naar ons stadion te vinden voor de organisatie van een congres, meeting of andere bijeenkomst. We scoren steeds hoog op het gebied van prijs/kwaliteit en klantvriendelijkheid. Belangrijk, want dit leidt tot een tevreden klant welke graag terugkomt. Het afgelopen jaar leveren 35 reviews ons een gemiddeld rapportcijfer op van een 8,8. We zullen, met het oog op de toekomst, samenwerkingen aangaan met evenementen organisaties en overwegen om een event manager aan te stellen, met als primaire focus sales.

VEILIGHEID EN WEDSTRIJDORGANISATIE

De afdeling Veiligheid van ADO Den Haag is verankerd in de top van de organisatie van ADO Den Haag. De manager onderhoudt korte lijnen met de algemeen directeur, die veelvuldig wordt geïnformeerd op hoofdlijnen van Stadion en Veiligheid, alsmede supporterszaken in relatie tot het vakgebied.

ADO Den Haag is voorloper op het gebied van toegankelijkheid, gastvrijheid en veiligheid. Er wordt maatwerk geleverd en stelt zich als doel om op deze gebieden een voortrekkersrol te blijven vervullen, ook als het incidenteel onverhoopt mis mocht gaan. ADO Den Haag sluit hierbij aan bij de toekomstvisie van de KNVB Voetbal 2020. De rotte appels eruit plukken en het voetbal voor de grote groep vriendelijker en gastvrij maken, maatregelen op het gebied van een meer persoonsgerichte aanpak van relschoppers, goed gastheerschap en veiligheidsmaatregelen in en rond voetbalstadions, met als uiteindelijk doel voetbal weer tot een leuk en toegankelijk feest te maken.

Een belangrijk deel van activiteiten van de afdeling hebben bijgedragen aan een kwalitatief hoogwaardig en veilige wedstrijdorganisatie, vooral activiteiten die voortvloeien uit het vastgestelde visiedocument 2016-2017. De afdeling wordt door haar partners (zoals Gemeente, politie en KNVB) gewaardeerd vanwege het gevoerde beleid en de professionele uitvoering van de werkzaamheden. De afname van incidenten en/of ongewenste gedragingen, tonen aan dat de ingeslagen weg, het verder omvormen naar een servicegerichte veiligheidsorganisatieorganisatie in combinatie met een nultolerantiebeleid ten aanzien van ongewenst gedrag, de juiste is.

Veel supporters zijn met genoeg naar het stadion gekomen om daar samen met medesupporters ADO Den Haag te zien en aan te moedigen. Na afloop heeft iedereen weer safe het stadion verlaten. Er hebben zich geen noemenswaardige incidenten voorgedaan. Er zijn negenentwintig “supporters” bij de KNVB ter zake van ongeregelheden aangemeld voor een landelijk stadionverbod. Naar aanleiding van dit feit heeft ADO Den Haag namens de Haagse Driehoek een brief ontvangen waaruit de waardering blijkt welke maatregelen er vooraf, tijdens en na afloop van de wedstrijd zijn genomen om de gebeurtenissen te voorkomen dan wel te beëindigen en wat ADO Den Haag aan repressieve maatregelen nadien heeft genomen.

De stewardorganisatie is ten opzichte van vorig seizoen in aantal iets afgenomen. Te merken is dat nu de economie sneller groeit dan gemiddeld de belangstelling voor de functie van steward op basis van een nul-urencontract afneemt. Andere oorzaken zijn nog steeds de consequenties die de “Flexwet” heeft op de arbeidsrechtelijke verhouding tussen werkgever en werknemer alsmede de steeds voortdurende kwaliteitsslag die de afdeling ten aanzien van de stewardorganisatie dient te nemen. Er is extra aandacht besteed aan wervingsacties door middel vacaturestellingen op de website van ADO Den Haag en in samenwerking met het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen

(UWV) wordt er in hun bestanden gezocht naar geschikte kandidaten. Helaas heeft dit niet geleid tot een groei van de stewardorganisatie.

ADO Den Haag heeft de beschikking over een stadion met een geavanceerde camerasysteem. Het overgrote deel van de camera's was tien jaar oud en aan vervanging toe. Inmiddels is het gehele camerasysteem recent vervangen.

ADO Den Haag is nu volledig in staat om in combinatie met gezichtsherkenning bij de toegangscontrole en de kennis van het personeel van en over de supporters de komende jaren de ingeslagen weg van preventieve- en repressieve maatregelen op basis van een nultolerantie beleid, standvastig te blijven volgen.

Conform het Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) staat er noodzakelijk onderhoud gepland voor het komende boekjaar. Comfort en veiligheid staan bij ADO hoog in het vaandel.

ADO DEN HAAG IN DE MAATSCHAPPIJ

ADO Den Haag is zich bewust van haar bijzondere positie. Met haar bekendheid, populariteit en status kon ook in seizoen 2016-2017 ADO Den Haag als rolmodel een positieve bijdrage aan de samenleving leveren op het gebied van educatie, participatie en gezondheid.

Alle sociaal maatschappelijke activiteiten zijn onder gebracht in de Stichting ADO Den Haag in de Maatschappij. Met het bindend vermogen van ADO Den Haag ondersteunen we samen met onze partners maatschappelijke organisaties in de regio Haaglanden bij het realiseren van hun doelen.

De stichting, met ANBI status, wordt in seizoen 2016-17 ondersteund door een drietal maatschappelijke partners (Menzis, Gemeente Den Haag en Parnassia), alsmede Fonds 1818, een zevental thema partners (HTM, Albert Heijn, Gamebasics, Stolp+KAB, Decathlon, Evorsa, gemeente Pijnacker-Nootdorp) en vele uitvoerende partners.

Negentien structurele en vele incidentele projecten werden onder aanvoering van medewerkers Michel Kouer, Tim Oosterheert (tot 1 april 2017) en Anton Nijboer in wijken, in het Kyocera Stadion en op scholen in de regio Haaglanden ondersteund. Ca. 5.200 deelnemers werden bereikt. Spelers en technische staf van ADO Den Haag gaven wekelijks door hun aanwezigheid en deelname directe en morele steun aan een groot aantal van deze projecten.

Robert Zwinkels, doelman van ADO Den Haag, was in seizoen 2016-17 genomineerd voor Maatschappelijk Speler Eredivisie 2016.

JAARREKENING

GECONSOLIDEERDE BALANS (voor resultaatbestemming)

ACTIVA

bedragen * EUR 1.000	<u>30 juni 2017</u>	<u>30 juni 2016</u>
<i>Vaste activa</i>		
Immateriële vaste activa		
Vergoedingssommen	229	185
Software	<u>233</u>	<u>153</u>
	462	338
Materiële vaste activa (1)		
Tribunegebouwen en –terreinen	665	701
Inventaris en inrichting	<u>1.033</u>	<u>1.461</u>
	1.698	2.162
Financiële vaste activa		
Deelnemingen (2)	14	14
Actieve belastinglatentie (3)	-	92
Overige vorderingen (4)	<u>164</u>	<u>165</u>
	178	271
<i>Vlottende activa</i>		
Vorraden (5)	156	210
Vorderingen		
Debiteuren	2.585	2.890
Aandeelhouders	-	59
Groepsmaatschappijen	49	30
Overige vorderingen	1.034	814
Overlopende activa	<u>704</u>	<u>540</u>
	4.372	4.333
Liquide middelen	<u>3.592</u>	<u>937</u>
	<u>10.458</u>	<u>8.251</u>

PASSIVA

bedragen * EUR 1.000	<u>30 juni 2017</u>	<u>30 juni 2016</u>
Groepsvermogen (6)*	827	1.781
Langlopende schulden		
Achtergestelde leningen (7)*	3.440	-
Overige schulden (8)	123	153
Kortlopende schulden		
Kortlopend deel langlopende schulden	119	98
Crediteuren	1.870	1.520
Aandeelhouders	340	-
Belastingen en premies sociale		
Verzekeringen	622	636
Pensioenen	21	59
Overige schulden	1.329	1.540
Overlopende passiva	<u>1.767</u>	<u>2.464</u>
	<u>6.068</u>	<u>6.317</u>
	<u>10.458</u>	<u>8.251</u>

* Groepsvermogen en Achtergestelde leningen vormen tezamen het garantie vermogen, in totaal € 4.267 miljoen

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

bedragen * EUR 1.000	<u>2016- 2017</u>	<u>2015- 2016</u>
Netto-omzet (9)	14.702	15.128
Overige bedrijfsopbrengsten	<u>356</u>	<u>2.972</u>
Bedrijfsopbrengsten	15.058	18.100
Kosten		
Personeelskosten (10)	9.194	9.699
Afschrijvingen (11)	747	689
Overige bedrijfskosten	<u>8.435</u>	<u>8.067</u>
	<u>18.376</u>	<u>18.455</u>
Bedrijfsresultaat	-3.318	-355
Financiële baten	228	5
Financiële lasten	<u>-22</u>	<u>0</u>
	206	5
Resultaat voor belastingen	<u>-3.112</u>	<u>-350</u>
Belastingen	<u>-92</u>	<u>0</u>
Resultaat na belastingen	<u>-3.204</u>	<u>-350</u>

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

bedragen * EUR 1.000	<u>2016- 2017</u>	<u>2015- 2016</u>
Bedrijfsresultaat	-3.318	-355
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijving immateriële en materiële vaste activa	747	689
<i>Veranderingen in werkkapitaal:</i>		
(Toe)/afname vorderingen en overlopende activa	-36	-66
(Toe)/afname voorraden	54	12
Toe/(af)name kortlopende schulden en overlopende passiva	-249	79
Financiële baten en lasten	206	5
Vennootschapsbelasting	-	-
Cash flow uit operationele activiteiten	<u>-2.596</u>	<u>364</u>
Investering in vergoedingssommen	-205	-277
Investering in nieuwe vaste activa	-202	-1.203
Desinvestering vaste activa	-	-
Investering in nieuwe financiële activa	-	-109
Desinvestering financiële activa	1	149
Cash flow uit investeringsactiviteiten	<u>-406</u>	<u>-1.440</u>
Agiostorting	2.250	1.477
Ontvangen leningen	3.440	-
Aflossingen leningen en afname langlopend vooruit ontvangen bedragen	-33	-91
Cash flow uit financieringsactiviteiten	<u>5.657</u>	<u>1.386</u>
Netto toename/(afname) van geldmiddelen	<u>2.655</u>	<u>310</u>
Geldmiddelen openingsbalans	937	627
Geldmiddelen eindbalans	<u>3.592</u>	<u>937</u>
Toename/(afname) van geldmiddelen	<u>2.655</u>	<u>310</u>

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMEEN

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

ACTIVITEITEN

De voornaamste activiteiten van NV ADO Den Haag, gevestigd te Den Haag aan Haags Kwartier 55, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 271180758, zijn de bevordering van het betaald voetbal in de zin van de reglementen van de Koninklijke Nederlandse Voetbalbond en van de sport in het algemeen en van al hetgeen daarmee rechtstreeks of zijdelings verband houdt, of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de meest ruime zin van het woord.

BOEKJAAR VENNOOTSCHAP

De vennootschap heeft een boekjaar dat loopt van juli tot en met juni.

VERGELIJKENDE CIJFERS

De vergelijkende cijfers zijn waar nodig ten behoeve van het inzichtvereiste aangepaste.

CONTINUÏTEIT

Per 30 juni 2017 is er sprake van een positief eigen vermogen. Het eigen vermogen per 30 juni 2017 bedraagt € 827.000 (30 juni 2016: € 1.781.000). De daling van het eigen vermogen wordt veroorzaakt door het gerealiseerde verlies in het boekjaar 16-17. Een agiostorting door de Grootaandeelhouder ad € 2.250.000 heeft er voor gezorgd dat het eigen vermogen positief blijft..

Ten tijde van het indienen van de begroting voor het boekjaar 2017-2018 werd een resultaat begroot van € 4.514.000 negatief. De prognose ten tijde van het opmaken van deze jaarrekening laat een resultaat zien van € 3.974.000 negatief. Dit is een lager resultaat (€ 770.000) dan het gerealiseerde verlies in 2016-2017 wat met name wordt veroorzaakt door:

- Lagere sponsorinkomsten en wedstrijdbaten
- Investerings in spelersgroep en onderhoud stadion
- Lagere juridische en advies kosten

Het jaar zal ook wat liquiditeit betreft naar verwachting beter eindigen dan begroot. Er zal een overschot aan liquide middelen zijn aan het einde van het seizoen. Op basis van de laatste prognose creëert de vennootschap gedurende het seizoen 2017-2018 in de bedrijfsvoering een liquiditeitstekort van EUR 2,5 miljoen. Dit tekort is ruimschoots afgedekt door het banksaldo per aanvang van het seizoen. Er zijn voldoende liquide middelen beschikbaar om minimaal dit seizoen uit te spelen en ook om kalenderjaar 2018 te financieren.

Om ook het gehele volgende seizoen 2018-2019 liquide te zijn en te blijven maakt de directie van ADO Den Haag een plan met maatregelen om de omzet van de NV te laten stijgen (sponsoring, ticketing inkomsten en hospitality inkomsten) en verdere maatregelen om kosten niveaus te verlagen. Ondanks het vertrouwen in deze plannen zal ADO Den Haag voor het jaar 2018-2019 nog afhankelijk zijn van een agiostorting of nieuwe achtergestelde lening door de Grootaandeelhouder. Deze heeft hiertoe bereidheid getoond en toegezegd de middelen ter beschikking te stellen.

CONSOLIDATIE

In de geconsolideerde jaarrekening worden deelnemingen en andere groepsmaatschappijen waarin direct of indirect overwegende zeggenschap kan worden uitgeoefend opgenomen, tenzij van te verwaarlozen betekenis. Per 30 juni 2017 is in de consolidatie opgenomen de enige en 100% dochter van NV ADO Den Haag, ADO Hospitality & Events BV gevestigd te Den Haag. Bij de consolidatie zijn onderlinge transacties, vorderingen en schulden alsmede winsten, voor zover per balansdatum in groepsverband nog niet gerealiseerd, geëlimineerd.

Aangezien de financiële gegevens van de groepsmaatschappijen Stichting Ontwikkeling De Aftrap en Stichting ADO Den Haag in de Maatschappij van te verwaarlozen betekenis zijn voor het geheel, zijn deze gegevens in overeenstemming met artikel 407 lid 1a BW 2 Titel 9 niet in de consolidatie betrokken.

De financiële gegevens van NV ADO Den Haag zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening en derhalve is op basis van artikel 402 Boek 2 BW een verkorte vennootschappelijke winst- en verliesrekening opgesteld.

VERBONDEN PARTIJEN

Alle groepsmaatschappijen, zoals opgenomen in de voorgaande paragraaf, worden aangemerkt als verbonden partij. Daarnaast wordt als verbonden partij aangemerkt de aandeelhouder van NV ADO Den Haag, United Vansen Internationals Sports Co ltd.

SCHATTINGEN

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening vormt de directie bepaalde oordelen en maakt de directie schattingen en veronderstellingen die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen en op de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De werkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en de onderliggende veronderstellingen worden doorlopend geëvalueerd. Wijzigingen in schattingen worden verantwoord in de periode waarin de schatting is herzien en in alle toekomstige perioden waarop de herziening van invloed is.

KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

ALGEMEEN

Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij een andere waarderingsgrondslag is vermeld.

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

Hand- en tekengelden

Hand- en tekengelden worden gewaardeerd tegen werkelijk betaalde bedragen onder aftrek van afschrijvingen. De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de werkelijk betaalde bedragen overeenkomstig de looptijd van het contract.

Afkoop contracten spelersaankopen

Afkoop contracten spelersaankopen worden gewaardeerd tegen werkelijk betaalde bedragen onder aftrek van afschrijvingen. De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de werkelijk betaalde bedragen overeenkomstig de looptijd van het contract. In geval van blijvende waardevermindering vindt waardering tegen deze lagere waarde plaats.

Software

Software wordt gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Software wordt lineair afgeschreven in vijf jaar.

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Tribunegebouwen en -terreinen

Tribunegebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs onder aftrek van afschrijvingen. Ontvangen subsidies worden direct in mindering gebracht op de aanschaffingsprijs. De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de aanschaffingswaarde, bepaald overeenkomstig de te verwachten economische levensduur.

Inventaris en inrichting

Andere vaste bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs onder aftrek van afschrijvingen. Ontvangen subsidies worden direct in mindering gebracht op de aanschaffingsprijs. De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de aanschaffingswaarde, bepaald overeenkomstig de te verwachten economische levensduur.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Deelnemingen

Deelnemingen worden gewaardeerd tegen netto vermogenswaarde, tenzij geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. In dergelijke gevallen wordt de deelneming gewaardeerd tegen verkrijgingprijs of lagere marktwaarde.

Actieve latentie

De actieve vennootschapsbelastinglatentie in de vergelijkende cijfers was gewaardeerd op contante waarde. De gehanteerde disconteringsvoet is 4%.

Overige vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. De vorderingen hebben een looptijd langer dan één jaar.

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden gereed product en handelsgoederen

De voorraden worden gewaardeerd op de historische kostprijs onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen vanwege incurantheid.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling. De vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

LANGLOPENDE SCHULDEN

De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. De schulden hebben een looptijd langer dan één jaar.

KORTLOPENDE SCHULDEN

De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en de geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. De schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

NV ADO Den Haag maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende instrumenten die haar bloot stelt aan markt- of kredietrisico's. Het betreft slechts financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. De vennootschap handelt niet in deze financiële instrumenten en heeft procedures en gedragsrichtlijnen die de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt beperken. Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan NV ADO Den Haag verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de betreffende instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, en benaderen de boekwaarde ervan.

RESULTAATBEPALINGSGRONDSLAGEN

ALGEMEEN

Ten aanzien van de posten begrepen in de winst- en verliesrekening geldt dat deze slechts onder netto-omzet zijn opgenomen indien en zover zij in het boekjaar zijn verwezenlijkt en dat met verliezen en risico's rekening gehouden is die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar.

NETTO OMZET

Onder netto omzet wordt verstaan de in het verslagjaar aan derden in rekening gebrachte en in rekening te brengen bedragen, exclusief omzetbelasting, voor zover betrekking hebbend op in het boekjaar geleverde prestaties.

De uitkeringen van de Eredivisie CV (ECV)/Eredivisie Media & Marketing CV (EMM) worden op basis van de contractueel vastgelegde verhouding tussen NV ADO Den Haag en de ECV/EMM in enig jaar als bate verantwoord in de jaarrekening.

KOSTEN

De kosten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de netto omzet en kosten die op het boekjaar betrekking hebben.

PENSIOENEN

N.V. ADO Den Haag heeft diverse pensioenregelingen. Deze regelingen worden gefinancierd door afdrachten aan de Stichting Contractspelersfonds KNVB (CFK) en aan een verzekeringsmaatschappij voor spelers en door afdrachten aan een verzekeringsmaatschappij voor trainers en coaches en het overig personeel. NV ADO Den Haag kent zowel toegezegde bijdrageregelingen als een toegezegd pensioenregeling.

Toegezegde bijdrageregelingen

Voor de spelers betaalt NV ADO Den Haag reguliere bijdragen aan het CFK en heeft NV ADO Den Haag geen verdere betalingsverplichtingen dan deze reguliere bijdragen. De pensioenregeling ten behoeve van overig personeel is ondergebracht bij een verzekeringsmaatschappij. De bijdragen voor deze regelingen worden als kostenpost opgenomen wanneer deze verschuldigd zijn.

Toegezegd pensioenregeling

De pensioenregeling voor de trainers/coaches is ondergebracht bij een verzekeringsmaatschappij en is naar zijn aard een toegezegd pensioenregeling (middelloon). De onderneming heeft in het geval van een tekort bij de verzekeringsmaatschappij geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies. De kosten worden verantwoord op basis van ontvangen nota's en toegerekend aan het verslagjaar waarop de nota's betrekking hebben.

RESULTAAT DEELNEMINGEN

Het resultaat van op netto vermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen wordt op basis van het aandeel in betreffende deelnemingen als resultaat verantwoord.

BELASTINGEN

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening en rekening houdend met fiscale faciliteiten.

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

(Bedragen * EUR 1.000 tenzij anders vermeld)

MATERIËLE VASTE ACTIVA (1)

Tribunegebouwen en terreinen

De tribunegebouwen en -terreinen en de grond waarop de tribunegebouwen en -terreinen zijn gevestigd zijn eigendom van de gemeente Den Haag.

Inventaris en inrichting

Onder deze post zijn opgenomen de investeringen in de inrichting van het Cars Jeans stadion alsmede de investeringen in het beveiligings- en toegangssysteem onder aftrek van ontvangen subsidies.

De vrijval inzake subsidies is gerelateerd aan de betreffende groepen van investeringen en bijbehorende afschrijvingsperiode.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Deelnemingen (2)

Hieronder is opgenomen het aandeel in de ENV (Eredivisie NV) gevestigd te Zeist. De deelneming is 1/18 deel van het totaal.

Actieve belastinglatentie (3)

De actieve belastinglatentie is voorzichtigheidshalve afgewaardeerd per 30 juni 2017. De resterende compensabele verliezen tellen op tot een totaal van EUR 15,6 miljoen.

Overige vorderingen (4)

Het bedrag aan overige vorderingen betreft liquide middelen die niet ter vrije beschikking van de vennootschap staan in verband met afgegeven bankgaranties ca. EUR 69.000 alsmede langlopend vooruitbetaalde bedragen en langlopende vorderingen. De looptijd van de overige vorderingen bedraagt één tot vijftientig jaar.

VOORRADEN (5)

Er is een voorziening voor incurante voorraden getroffen voor EUR 20.000 (2015-2016: EUR 20.000). Dit bedrag is in mindering gebracht op de post voorraden.

GROEPSVERMOGEN (6)

Voor een toelichting op het eigen vermogen wordt verwezen naar de toelichting op het eigen vermogen bij de vennootschappelijke balans. Het eigen vermogen en de achtergestelde lening van de Grootaandeelhouder vormen samen het garantievermogen van de vennootschap. Het garantievermogen bedraagt op balansdatum EUR 4.267.000 (2015-2016: EUR 1.781.000)

LANGLOPENDE SCHULDEN

Achtergestelde leningen (7)

Met de Grootaandeelhouder is een business agreement overeengekomen, waarin de Grootaandeelhouder maximaal € 3.940.000 leent aan NV ADO Den Haag. Ter meerdere zekerheid van overige schuldeisers en ter verduidelijking dat de geleende gelden gerekend kunnen worden tot het garantie vermogen van de NV is de volledige lening door de Grootaandeelhouder gekwalificeerd als een achtergestelde lening ten opzichte van alle ander schulden. Tot en met 30 juni 2017 is voor € 3.440.000 aanspraak gemaakt op deze lening. Aflossing en rentebetaling (2,5% jaarlijks) op de lening is uitgesteld door de Grootaandeelhouder tot dat de solvabiliteitsratio van de NV positief is en positieve kasstromen worden gerealiseerd. Van de lening kan een bedrag ad € 2.940.000 eerst worden aangewend, nadat de

afspraken met de aandeelhouder omtrent aanpassing van de statuten en samenstelling raad van commissarissen zijn doorgevoerd. De verwachting van de directie is dat deze aanpassingen binnen afzienbare termijn worden gerealiseerd.

Overige schulden (8)

Het totale bedrag genoemd onder de langlopende schulden heeft een looptijd van korter dan 5 jaar. Er wordt geen rente berekend over de langlopende schuld.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN EN ACTIVA

Overeenkomst met vereniging HFC ADO Den Haag

Op 22 mei 1999 heeft de vennootschap een exclusieve samenwerkingsovereenkomst gesloten met de vereniging HFC ADO Den Haag. De vereniging verplicht zich hierin onder andere de aan haar lidmaatschap van de KNVB, alsmede de haar verleende licenties, verbonden bevoegdheden en rechten uit te oefenen op een zodanige wijze dat de NV ADO Den Haag daardoor in staat wordt gesteld haar voetbalactiviteiten uit te oefenen. In ruil voor deze verplichting ontvangt de vereniging jaarlijks een geïndexeerd (prijsindex voor gezinsconsumpties 1998=100) bedrag van € 9.076.

Huurovereenkomsten:

NV ADO Den Haag heeft de volgende huurovereenkomsten afgesloten:

- Veld en tribunes Cars Jeans stadion: looptijd tot 31 december 2033. De huurprijs per jaar bedraagt € 171.000. Voor de periode tot 30 juni 2019 geldt een additionele huur van € 50.000 voor het kunstgrasveld.
- Hoofdgebouw Cars Jeans stadion: looptijd tot 31 december 2033. De huurprijs per jaar bedraagt € 446.000. *
- Business Club in Cars Jeans stadion: looptijd tot 31 december 2033. De huurprijs per jaar bedraagt € 155.000.*
- Parkeerplaatsen bedrijventerrein Forepark P1: looptijd tot 31 juli 2024. De huurprijs per jaar bedraagt € 30.000.*
- Parkeerplaatsen bedrijventerrein Forepark P2: looptijd tot 31 juli 2024. De huurprijs per jaar bedraagt € 69.000.*
- Parkeerplaatsen bedrijventerrein Forepark P3: looptijd tot 31 juli 2024. De huurprijs per jaar bedraagt € 49.000.*
- Kantoorruimte in Cars Jeans stadion: looptijd tot 16 augustus 2022. De huurprijs per jaar bedraagt € 53.000.
- Sportpark 'de Aftrap': looptijd 1 jaar, automatisch verlengt met 1 jaar en een jaarlijkse huurprijs van € 16.488
- LED Boarding: looptijd tot einde voetbalseizoen 2020-2021. De huurprijs bedraagt € 100.000 per jaar.

* In verband met deze huurverplichtingen zijn de tv-gelden ter grootte van de jaarlijkse huurbedragen verpand.

Leaseverplichtingen

De NV ADO Den Haag heeft per 30 juni 2017 leaseverplichtingen voor het gebruik van busjes t.b.v. spelers, alsmede voor personenauto's van medewerkers, met per balansdatum resterende looptijden variërend tussen de 1 maand en 60 maanden. Het totaalbedrag van deze verplichting voor het seizoen 2017-2018 bedraagt € 370.000.

Inkoopverplichtingen

NV ADO Den Haag heeft voor de seizoenen 2011-2012 tot en met 2018-2019 een gemiddelde inkoopverplichting inzake merchandise ad € 225.000 op jaarbasis. Tevens heeft NV ADO Den Haag een inkoopverplichting met betrekking tot catering ad € 300.000 op jaarbasis. Deze verplichting loopt tot en met juni 2020.

Transfersommen

NV ADO Den Haag heeft met een aantal spelers en clubs afspraken gemaakt aangaande een aandeel in eventueel in de toekomst te ontvangen transfersommen.

Sociaal maatschappelijk

Stichting Stadion Ontwikkeling (SSO) heeft in 2006 een subsidie ontvangen van de Gemeente Den Haag waarvoor een breed scala aan sociaal maatschappelijke activiteiten in de regio moeten worden verzorgd door NV ADO Den Haag.

SSO heeft in het seizoen 2006-2007 in dit kader een achtergestelde lening verstrekt aan NV ADO Den Haag voor een bedrag van € 1,9 miljoen. SSO heeft het restant van de lening in het boekjaar 2009-2010 volledig kwijtgescholden. De verplichting van NV ADO Den Haag tot het uitvoeren van een breed scala aan sociaal-maatschappelijke activiteiten blijft bestaan. Over deze activiteiten wordt jaarlijks verantwoording afgelegd aan de Gemeente Den Haag.

Claims

Er loopt een claim. Deze claim zal mogelijk leiden tot een rechtszaak. In de lawyer's letter van 2016 van onze advocaat is uiteengezet in hoeverre het waarschijnlijk is dat NV ADO Den Haag in het ongelijk wordt gesteld. De situatie is ongewijzigd. NV ADO Den Haag stelt zich op het standpunt dat het zeer onwaarschijnlijk is dat NV ADO Den Haag in het ongelijk wordt gesteld.

Onderhoudsverplichting

In de huurovereenkomst met de gemeente is overeengekomen dat het groot onderhoud, behoudens de staalconstructie van de gebouwen, voor rekening komt van NV ADO Den Haag. De financiële omvang van dit groot onderhoud is zeer lastig te bepalen. NV ADO Den Haag heeft derhalve geen voorziening voor groot onderhoud opgenomen. Jaarlijks wordt onderhoud gepleegd. Bij duurzaam onderhoud worden de kosten geactiveerd en over de economische levensduur afgeschreven. Bij regulier onderhoud worden de kosten in het betreffende jaar als onderhoudskosten verantwoord.

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

(Bedragen * EUR 1.000 tenzij anders vermeld)

NETTO OMZET (9)

De netto omzet is in het boekjaar 2016-2017 met 3% gedaald ten opzichte van het boekjaar 2015-2016.

PERSONEELSKOSTEN (10)

	2016-2017	2015-2016
Lonen en salarissen	7.063	7.931
Sociale lasten	620	686
Pensioenen	185	115
Opbrengst verhuur contractspelers	-41	-32
Huurkosten spelers	41	54
Overige personeelskosten	1.326	945
	<u>9.194</u>	<u>9.699</u>

AFSCHRIJVINGEN (11)

	2016-2017	2015-2016
Immateriële vaste activa	225	281
Materiële vaste activa	522	408
	<u>747</u>	<u>689</u>

OVERIGE INFORMATIE

Werknemers

Over de periode 1 juli 2016 tot en met 30 juni 2017 had de vennootschap gemiddeld 113 werknemers in dienst (2015-2016: 109 werknemers). De indeling was als volgt:

	2016-2017	2015-2016
Contract spelers	31	28
Trainers en medische staf	34	33
Directie	1	1
Overig personeel	47	47
	<u>113</u>	<u>109</u>

Beloning bestuurders en commissarissen

Voor de beloning van commissarissen kwam in 2016-2017 een bedrag van EUR 133.000 ten laste van de vennootschap (2015-2016: nihil).

Voor de beloning van bestuurders maakt de NV gebruik van de vrijstelling op grond van de laatste volzin van artikel 2:383 lid 1 BW ('Een opgave die herleid kan worden tot een enkele natuurlijke persoon mag achterwege blijven')

OVERIGE GEGEVENS

Statutaire regeling omtrent de winst- en verliesbestemming

In de statuten is bepaald dat de winst- en verliesbestemming ter beschikking staat van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Bijzondere rechten houder “bijzonder aandeel” en houder “prioriteit”.

De volgende besluiten van de algemene vergadering behoeven de voorafgaande goedkeuring van de houder van het bijzonder aandeel en van de prioriteit:

- a. Wijziging van de statuten van de vennootschap;
- b. Ontbinding van de vennootschap.

Tevens is goedkeuring van het bijzonder aandeel en van de prioriteit vereist voor een aantal besluiten van de hoofddirectie.

De houder van het bijzonder aandeel is vereniging HFC ADO Den Haag, de houder van de prioriteit was op balansdatum de gemeente Den Haag. Inmiddels is dit aandeel overgedragen aan de NV ADO Den Haag met de intentie dit aandeel onder te brengen in een reeds daarvoor opgerichte stichting “Toekomst ADO”.